

Vill du se min snyggga navel?

En filmhandledning
utgiven av Film & Publik, Svenska Filminstitutet
Text: Chi An Gramfors

Åldersrekommendation: Högstadiet

Den här handledningen vänder sig till dig som ska se och diskutera filmen "Vill du se min snyggga navel?" tillsammans med en grupp ungdomar på högstadienivå. Filmen bygger på en dansk ungdomsroman från 1976 och skildrar hur två danska ungdomar förälskar sig i varandra under en skolresa till Sverige.

"Vill du se min snyggga navel?" är en dansk ungdomsfilm som finstämt skildrar den första förälskelsen och dess mycket speciella natur. Huvudpersonen heter Claus, en tonårsgrabb som kastas mellan lycka och förtvivlan när klasskamraten Lene, som är föremålet för hans spirande kärlek, betar sig nyckfullt i sitt intresse för honom.

Många scener i filmen är laddade med de unga rollfigurernas känslor. En diskussion kring "Vill du se min snyggga navel?" inleds lämpligen med en summering av publikens reaktioner på filmen: Var det många som kände igen sig? Var det några scener som kändes pinsamma - i så fall varför? När tjejerna i filmen pratar med varandra om killar fnissar de mest hela tiden. Killarna skämtar ofta när de pratar om tjejer och tråkar den kille som visar intresse för en tjej. Varför skojar man bort känslor som egentligen är mycket allvarliga?

Filmens handling

Claus är en blyg men vanlig femtonåring som bor i en dansk stad och går i nionde klass. Han sitter ofta i hamnen och fiskar. Men anledningen till att han sitter där är egentligen inte fisket: Sittande på kajkanten i hamnen kan han ostörd titta på nakna kvinnor i herrtidningar. Claus är intresserad av det motsatta könet och nyfik på sex. Han är förtjust i en flicka i klassen. Hon heter Lene och är till skillnad från Claus mycket frammåt och öppen.

I Claus klass planeras en skolresa till Sverige och de småländska skogarna. Förväntningarna inför resan är stora och Claus och hans killkompisar tycker att det ska bli spännande att sova i samma hus som tjejerna i klassen, även om inte killarna helt vill erkänna det inför varandra. Claus lovar bort en sovsäck till Lene. När hon följer med hem för att hämta den får de en första kontakt.

Resan till Sverige börjar tidigt på morgonen nästa dag. Claus och Lene gör några trevande försök att komma nära varandra, men avbryts ständigt av olika anledningar. På kvällen kommer två svenska poliser till lägergården där klassen övernattar. Poliserna berättar att de letar efter en skadad älg och

åker sedan iväg. Senare ekar ett par skott i skogen. Några jägare har skjutit älgen. Hela klassen springer ut för att se vad som hänt. Den döda älgen gör alla illa till mods. Händelsen för dock samman Lene och Claus; hon tycker det är otäckt och smyger in sin hand i hans.

På morgonen får Claus och Lene i uppdrag att gå till en närbelägen affär för att köpa frukost. På vägen passerar de en sjö. Vid en brygga finner de en gammal eka som de ror ut med på sjön. Lene föreslår att de ska ro ut igen tillsammans, när alla andra har somnat. När de fortsätter sin promenad upptäcker Lene en massa svamp i skogen ovanför bryggan. Hon börjar plocka och Claus får gå ensam till affären. När han kommer tillbaka till bryggan har Lene försvunnit. Claus blir besviken och ror ensam ut på sjön. Resten av dagen håller sig Claus för sig själv. På kvällen är Lene tillsammans med sin bästis, som festar med några av killarna i klassen. Det blir ingen nattlig rodd, utan Claus går och lägger sig.

Nästa dag gör klassen ett besök på en svensk skola. Claus håller sig fortfarande för sig själv och ser hur Lene roar sig bland de andra killarna. Klassen följs sedan åt till ett inomhusbad. Lene återupptar kontakten med Claus genom att skoja med honom i bassängen. Han blir glad igen, men är osäker på situationen.

Tillbaka på lägergården uppstår viss dramatik när det avslöjas att två av tjejerna i klassen försvunnit i sällskap med några svenska raggare. Tjejerna kommer tillbaka, men den ena mår dåligt eftersom hon druckit sprit. På kvällen dyker raggarna upp och börjar bråka. De körs iväg, men en av killarna i klassen blir upprörd och springer iväg in i skogen. Klasskamraterna letar reda på honom och ordningen återställs. Innan de går och lägger sig föreslår Lene att hon och Claus ska träffas tidigt nästa morgon och ro ut med båten. Claus blir glad, men vet inte riktigt om han kan lita på att Lene verkligen kommer att följa med. Hon har ju struntat i honom förut.

Tidigt nästa morgon kommer Lene och hämtar Claus. De smyger ut, förbi alla sovande kamrater, och springer iväg till sjön. På väg till båten börjar Claus och Lene lekfullt ta i varandra. De kramas och håller varandra i handen. Claus stödjer Lene när hon hoppar ned från stora stenar.

Claus ror över sjön och strandar ekan i vasskanten. De lägger sig bredvid varandra på botten av båten. Lene frågar Claus om han vill kyssa henne. Han gör det och sedan kelar de med

varandra en lång stund. Lene frågar: "Vill du se min snygga navel?" Claus får se naveln och till och med kyssa den. Sedan beger de sig tillbaka mot gården. Deras nyfunna kärlek gör att de inte kan låta bli att stanna till emellanåt för att kyssas eller hålla om varandra. De följer ett järnvägsspår. Plötsligt kommer ett tåg. Claus och Lene hoppar åt var sin sida och skiljs åt av tåget. Claus kikar oroligt efter Lene mellan tåg-hjulen. Har hon försvunnit igen? När tåget passerat dyker hon till slut upp och Claus och Lene återförenas i en lycklig omfamning.

Kärlek à la 70-tal

"Vill du se min snygga navel?" utspelar sig i slutet av 1970-talet.

* Fundera över om de problem som Claus och Lene stöter på är desamma som tonåringar idag tvingas ta ställning till. Om inte, hur skiljer sig Claus och Lenas problem från dagens?

Att bli ihop

* Hur blir man ihop? Hur vet man att man är ihop? Har pojkar och flickor olika bilder av vad det innebär att vara ihop? Varifrån hämtar vi våra föreställningar om vad kärlek är? Vilken roll spelar filmer, TV-program, böcker och tidningar? Hämtar killar och tjejer sin kunskap från olika håll? Claus läser herrtidningar och tittar på de vackra fotomodellerna. Det verkar göra honom mer självsäker när kvinnorna reduceras till objekt som han inte behöver prata med. Är det vanligt att killar hämtar sina bilder av tjejer från sådana tidningar? Vilken typ av böcker, tidningar och filmer använder flickor för att skaffa kunskap om sex och kärlek?

Kärleksklichéer

* Kärleksscenerna i filmen "Vill du se min snygga navel?" är genomförda på ett nästan klichéartat sätt. Claus och Lene springer hand i hand och "lycklig" romantisk musik följer i deras spår. Diskutera varför romantiska möten på film ofta skildras på det sättet. Vilken roll spelar musiken för att markera det romantiska innehållet? Diskutera om det finns fler sätt att understryka romantiska stämningar på film.

* Vad visar ögonkasterna mellan Lene och Claus? Hur reagerar man som publik när Lene tittar på Claus? Kan man som publik känna sig generad och "pirrig i magen" i Claus ställe? Varför är det så pinsamt att titta på den man är kär i?

* Det är inte bara Lene och Claus som är kära. Vilka andra kärlekspar finns det i filmen? Hur visas det?

Kärleksproblem

* När Claus kommer från affären upptäcker han att Lene försvunnit tillbaka till gården. Hur reagerar han? Hur skulle ni reagerat om någon betett sig mot er som Lene gjorde? Det är svårt att förstå varför Lene bara försvann. Vad kan det finnas för förklaring till att hon gjorde så? Är hon dum? Spelar hon ointresserad? Tror ni Lene själv vet? Vad beror det på att den här typen av "problem" uppstår?

Att ta initiativet

Lene är väldigt aktiv när det gäller att ta kontakt med Claus. Han blir blyg och nervös när de träffas, medan hon föreslår saker de ska göra tillsammans. I många amerikanska ungdomsfilmer är det oftast killen som tar initiativet och bjuder ut tjejen på "date".

* Ska tjejer vara aktiva som Lene? Eller ska de förhålla sig mer passiva och låta sig bjudas ut? Vilket är vanligast hos er?

Någon att prata med

Som tonåring befinner man sig i gränslandet mellan att vara barn och att vara vuxen. Det är svårt att veta vem man ska prata med, särskilt när det handlar om känslor. I filmen betar sig klasskamraterna lite retfullt mot dem som är kära i varandra. När kärleken drabbar Claus på allvar har han svårt att hitta någon att prata med om sina känslor. Inte ens för sin bästa vän kan han avslöja vad han känner.

* Vem pratar ni med om kärlek och känslor? Föräldrar, lärare, kompisar eller någon annan?

Jargongen mellan klasskamraterna i filmen är ganska rå, men det visar sig att klassen ställer upp för varandra när det verkligen gäller. På vilket sätt? När de två tjejerna åker iväg med raggarna är det ingen av de andra eleverna som talar om det för lärarna. Det är ett exempel på hur tonåringar håller ihop gentemot de vuxna. Ibland tycker de ändå att det är bra när de vuxna finns till hands.

* Ge exempel på sådana situationer i filmen. Vad finns det för situationer i verkligheten, då det kännas bra att kunna vända sig till en vuxen person?

En romantisk natur

De två miljöer där filmen utspelar sig skiljer sig markant från varandra. I staden pratas det om miljöförstöring och smutsig vatten. På landet möter vi vackra naturvyer med spegelblanka sjöar.

* Diskutera om filmen visar på fler skillnader mellan stad och land. Hur utvecklas de olika personerna i den nya miljön?

Istället för herrtidningarnas bilder på utvikta kvinnor och tillgjorda fotomodeller får Claus i skogen uppleva den naturliga utstrålningen hos Lene. I den annorlunda miljön växer Claus och Lenas intresse för varandra till kärlek.

* Vad är det som gör att en ny, okänd och exotisk plats lättare kan föra två personer samman? Finns det andra platser där det på ett naturligt sätt är enkelt att få kontakt med varandra? Diskotek, fritidsgårdar, fester eller idrottsklubbar?

Aktiviteter

* En stor del av den populärmusik som skrivs handlar om kärlek. Lyssna igenom några kärleksmelodier och följ med i

texterna. Vilken bild av kärleken förmedlar musiken? Vad är det som gör viss musik romantisk?

* Skriv kärleksdikter eller kärleksbrev. Se efter i en litteraturhistorisk antologi om ni finner klassiska kärleksbrev av kända författare. Eller ta en titt i Höga visan i Bibeln. Om man inte vågar skriva rätt ut att man älskar någon, hur kan man skriva istället?

Regi: Søren Kragh-Jacobsen

"Vill du se min snygga navel?" bygger på en dansk ungdomsbok från 1976. Boken kom i svensk översättning 1978. Samma år gjordes filmversionen. Filmen hade svensk premiär 1980. Filmen har regisserats av Søren Kragh-Jacobsen. "Vill du se min snygga navel?" var hans långfilmsdebut. Han har senare regisserat ett antal omtalade barn- och ungdomsfilmer: "Gummi-Tarzan" (1981), en filmatisering av Ole Lund Kirkegaards bok om en mobbad pojke och hans hjälte-drömmar. "Skuggan av Emma" (1988) ett drama om en ung flicka som iscensätter sin egen kidnappning för att bestraffa sina föräldrar som hon inte tycker bryr sig om henne tillräckligt. "Rebellerna från Sankt Petri" (1992), om några danska ungdomars kamp mot nazisterna under andra världskriget.

Mer att läsa

Hans Hansens bok "Vill du se min snygga navel?" utkom på danska 1976 och har utgivits på svenska av Bokförlaget Prisma 1978. Boken fortsattes av "Älska mig långsamt" (originalupplaga 1977, utgiven på svenska av Bokförlaget Prisma 1979) och "Claus og Lene og Nina og..." (originalupplagan utgiven av Høst & Søn Folag, Danmark 1978, ej utgiven på svenska).

För den som söker stoff till en diskussion om filmade böcker rekommenderas skriften "Inte bara Emil" (Filminstitutet, 1991) som består av en samling artiklar som från olika håll belyser frågor kring filmad barn- och ungdomslitteratur.

Produktionsuppgifter

Regi - Søren Kragh-Jacobsen
Produktion - Steen Herdel Film, Danmark 1978
Producent - Sten Herdel
Manuskript - Hans Hansen, efter sin egen roman
Foto - Peter Roos
Klippning - Janus Billeskov Jensen
Ljud - Jan Juhler, Niels Arild
Musik - Søren Kragh-Jacobsen, Leif Lindskov
Kostym - Jette Terman

Tekniska uppgifter

Originaltitel - Vil du se min smukke navle..!
Speltid - 95 minuter
Längd - 2.605 meter
Format - Vidfilm (1:1:66)
Ljudsystem - Dolby Stereo
Censur - Tillåten från 7 år
Svensk premiär - 15 februari 1980
Distribution - Folkets Bio

I rollerna

Claus - Birger Larsen
Lene - Lise-Lotte Rao
Kirsten - Gertrud Møllerup
Svendsen - Henning Palner
Jens - Lars Thorup
John - Niels Ellegård Andersen
Jörn - Carsten Thomsen
Mona - Lise-Lotte Henriksen
Dorthe - Hannah Johansen
Eva - Helle Borup
Finn - Lars Jesper Nielsen
Kim - Anders Riis Hansen
Ole - Erik Winter
Henny - Maria Keller
Vivi - Karina Jarlstrup
Kim - Arne Skjoldorff
Ulla - Pia Schwenn
Mannen vid hamnen - Jørgen Beck
Köpmannen - Fredrik Ohlsson

Distribution

Folkets Bio,
Box 2068, 103 12 Stockholm.
Telefon 08-20 30 59

Filmhandledningar ges ut av Svenska Filminstitutet, Film & Publik, Box 27 126, 102 52 Stockholm.
De publiceras i tidskriften Zoom. Filmhandledningar kan beställas mot porto- och exp.avgift.
Till vissa filmhandledningar finns en studiekassett med utdrag ur filmen (150 kr inkl moms + porto).
www.sfi.se/skolbio